NUME FEMININE DE ORIGINE LAICĂ ÎN ANTROPONIMIA ROMÂNEASCĂ

Anca Bercaru

Antroponimia feminină românească poate fi împărțită din punctul de vedere al originii în patru mari clase:

1. Nume tradiționale (laice).
2. Nume de origine slavă laică.
3. Nume biblice şi calendaristice.
4. Nume moderne.

Am ales să ne ocupăm aici de prima categorie de nume mai puțin studiată de cercetători poate şi datorită faptului că este cel mai slab reprezentată comparativ cu celelalte trei. Aici intră numele ce provin din apelative al căror înțeles poate motiva folosirea lor ca nume de persoană. Probabil că în trecut aceste nume au fost mult mai numeroase, însă treptat au fost eliminate şi înlocuite cu nume creştine şi slave. Totuşi multe dintre numele de botez româneşti laice, mai ales cele masculine, nu au ieşit complet din uz, ci şi-au schimbat doar funcția, devenind nume de familie: *Albu*, *Bucur*, *Lupul*, *Şerban*, *Ursu*. Folosirea în prezent a unor nume feminine ce au la bază cuvinte comune ale vocabularului român (*Brânduşa*, *Lăcrămioara, Luminița*) reprezintă o tendință de laicizare şi modernizare a onomasticii feminine româneşti.

În această categorie intră numele feminine vechi atestate în documente şi nume ce au început să fie folosite în epoca modernă. Scopul nostru este de a clasifica în categorii lexico-semantice numele excerptate pentru articolul de față, categorii pe care le considerăm reprezentative pentru antroponimia feminină tradițioanală românească. Pentru fiecare categorie am selectat cel puțin patru antroponime. Antroponimele care nu au întrunit acest criteriu au fost încadrate într-o singură categorie, cea a

BDD-A24300 © 2007 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:02:12 UTC)

apelativelor diverse. Prenumele ce constituie acest fond antroponimic au la bază nume comune sau toponime din lexicul românesc. Mărturii despre motivațiile semantice care au dus la procedeul de conversiune din apelative în antroponime sunt foarte puține. Menționăm că numele feminine prezentate pot fi creații moționale de la corespondentele masculine sau proveni direct din apelative. Includem aici doar numele feminine provenite din apelative care îndeplinesc funcția de nume de botez şi supranumele provenite prin conversiune din apelative sau prin moțiune cu sufixul *-a* de la nume masculine formate la rândul lor prin procedeul de conversiune antroponimică, supranumele – antroponime care prezintă sufixe specifice *(-oaie/oane, -easa/-easă*) constituind obiectul unei cercetări separate.

a) Nume care arată originea unei persoane

Au la bază mai ales nume comune etnice:

Armeanca (DRH A III 118, DRH B III 353) < subst. *armeancă* (DERS 7);

Chighiceana, sprn. (DIR A III 7) < top. *Tigheci,* atestat în documentele moldoveneşti în forma *Chigheci* (Reguş, A., Reguş, C. 123).

Greaca (Costăchescu II 30, DRH A II 262, DIR B IV 97) < subst. *greacă* (DLRV 106);

Moldovana (DIR A IV 173), creat de la numele propriu *Moldova* sau variantă a subst. *moldoveancă,* devenit nume de persoană;

Olta (DRH A III 87), creat de la numele topic *Olt* (Paşca 292, Reguş, A., Reguş, C. 86);

Românca (DOR 63), format prin conversiune de la etnicul *românc*ă;

Şcheauca (DIR A III 193), *Scheauca* (DIR A III 31, 222). În anul 1600 este atestată şi forma masculină *Şcheaul* < n. com. *şcheau* (DERS 228);

Sârba (DOR 371), *Sârbca* (DIR A I 331) au la bază etnonimul *sârb*. Apelativul *sârb* apare pentru prima dată atestat în documente în formula antroponimică *Stancio Sârbul* (DLRV 154, DERS 215);

Țigana (DRH B V 241) < n. com. *țigană*;

Țiganca (DIR A III 12), format fie prin conversiune de la n. com. *țigancă* sau prin derivare de la n. pers. *Țigana*.

Ungura, sprn. (DIR B V 374) < n. com. *ungură* (Reguş, A., Reguş, C. 196).

BDD-A24300 © 2007 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:02:12 UTC)

În această categorie mai pot intra şi numele *Comana* (DRH B II 134, DRH B V 266) < n.b. *Coman*[1], *Rusca*[2] (DRH A II 381) şi *Sasca*[3] (DRH A III 170, DRH B V 49).

b) Nume care provin de la nume de plante şi termeni care indică părţi ale arborilor

Este categoria numelor laice cel mai bine reprezentată:

Brânduşa (PMB 73, DRH A III 267, DIR A II 83, DRH B V 102) cu hip. *Brânda* (DIR A I 542), *Brănda* (DIR A IV 177) < n. com. *brânduşă*. La acest nume au fost raportate şi formele *Duşa* (DRH B II 347, DRH A III 50), *Duşă* (PMB 70) şi *Duşca* (PMB 69, DRH A II 100). Menţionăm că ele există însă şi în limbile slave de sud, cf. bg. *Душа*, *Душка* (Ilčev 189), srb. *Duša*, *Duška* (Grković RLIS 247) şi ar fi putut intra şi pe această cale[4];

[1] Nume cu etimologie discutabilă care a fost pus în legătură cu numele cumanilor (Paşca 34), iar mai târziu a fost apropiat de tema antroponimică *Com-* din *Coma*, *Comcea*, *Comşa*. La sârbi şi croaţi numele *Koman* apare din secolul al XIII-lea, iar în documentele noastre *Coman* este atestat de la 1400 (Ionescu 105). Numele apare inclus printre numele laice şi la Reguş, A., Reguş, C. 87.

[2] Femininul *Rusa* a fost raportat la bg. n.b. *Pyco*, scr. *Rus*, n.f. *Rusa* şi nu la numele etnic de I. Pătruţ, *Nume,* 22-23. Etimologia este acceptată şi de lingviştii Aspazia şi Corneliu Reguş care includ doar forma feminină *Rusca* < n. com. *rusca* 'ucraineancă' printre numele laice (Reguş, A., Reguş, C., 218). Este de notat totuşi faptul că forma există şi în limbile slave de sud, cf. srb. n.b. *Rusko*, n.f. *Ruska* < *Rusa* (Grković RLIS 174, 301) şi bg. n.b. *Pycko*, n.f. *Pycka* < *Pyca* (Ilcev, 433). Este posibil ca numele să fie intrate pe această cale sau create în româneşte cu sufixul *-ca* detaşat din nume de acest tip, sufix care a devenit destul de productiv şi pe teritoriul nostru.

[3] Numele *Sas*, *Sasa*, atunci când nu sunt porecle au fost raportate la formele care există şi în limbile slave şi nu la numele etnic (Pătruţ, *Nume,* 24). Nu l-am găsit atestat în formele *Sasko*, *Saska* în sârbă şi bulgară, dar este posibilă derivarea lui în româneşte de la *Sas*, *Sasa* cu suf. *-c-a*. Este raportat de lingviştii Aspazia şi Corneliu Reguş la numele etnic (Reguş, A., Reguş C., 87).

[4] Vezi şi explicaţiile date la Pătruţ, *Studii,* 188.

[2] În opinia lui Christian Ionescu, forma *Floare* poate continua direct forma latină *Flora*. Intrate în onomastica creştină *Flora* şi *Florus* devin nume calendaristice şi se răspândesc mai ales în apusul Europei (Ionescu, 176). Numele a dat naştere la multe derivate, unele împrumutate, altele create pe teritoriu românesc. Nu putem exclude nici posibilitatea ca acest nume să fie în unele cazuri o creaţie românească de la apelativul *floare*.

BDD-A24300 © 2007 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:02:12 UTC)

Crenguța (Graur 53) < dim. *crenguță* sau de la n. pers. *Creangă*. Probabil că părinții care aleg acest nume astăzi îl privesc ca pe un simbol al prospețimii şi continuității (Ionescu, 114);

Calomfira (DOR 228) < n.b. *Calomfir*, creat de la numele de plantă *calomfir*;

Cireaşa (Graur 53), *Cireşica* (Paşca 207) < subst. *cireaşă*, *cireş*, sau direct de la dim. *cireşică* prin conversiune;

Cetina (DOR 235) < n.b. *Cetină* (DRH B IX 464), creat de la subst. *cetină* (DERS 39);

Coprina, sprn. (Paşca 215) < subst. *coprină* 'narcisă', cf. şi bg. *Коприна* (Ilcev 268);

Crizantema (Ionescu 114), creat de la numele de plantă *crizantemă*;

Floare[2] (DIR A II 79, DRH B III 61), *Floarea* (Graur 53) < subst. *floare*;

Frăguța (DOR 276), creat prin conversiune de la diminutivul *frăguța*. Nu excludem posibilitea ca numele în discuție să fie un derivat antroponimic de la n.b. *Frăga* (DIR B IV 361), *Fraga* (DOR 276) formate de la subst. *frag*, *fragă*;

Garofița (Paşca 241, Ionescu 184) < subst. *garoafă* sau prin conversiune de la dim. *garofiță*;

Ghinda[1] (DRH A II 403, DRH A III 325) < subst. *ghindă* (DLRV 104). În documentele moldoveneşti este înregistrat la 1452 şi *Toma Ghindă* (Costăchescu II 287);

Lăcrămioara (Ionescu 77), creat de la numele de plantă *lăcrămioară*;

Micşunica (Ionescu 114), derivat de la numele de plantă *micşunea* sau creat prin conversiune de la dim. *micşunică*;

Panseluța (Ionescu 114) < subst. *pansea* sau prin conversiune de la dim. *panseluță*;

Vioara (DOR 406), creat de la subst. *vioară* 'toporaş', apare într-un document moldovenesc din prima jumătate a secolului al XVII-lea. *Viorica* (Ionescu 114) poate fi derivat de la n.f. *Vioară* sau format direct de la subst. *viorică* prin conversiune;

Vişina (DOR 406) < subst. *vişină*, *vişin*;

Zambila (DOR 413) < subst. *zambilă*.

---

[1] Lingviştii Aspazia şi Corneliu Reguş sunt de părere că numele *Ghinda* este un hipocoristic din *Ghenadia*, menționând şi pe bg. *Гинда* < *Гина* < *Ангелина* (Reguş, A., Reguş, C., 157).

BDD-A24300 © 2007 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:02:12 UTC)

c) Nume care provin de la nume de animale

Curca (DIR B III 246, DIR A III 113-țigancă, DRH B VI 47-țigancă) < subst. *curcă*;

Furnica, sprn. (DIR A III 321-țigancă) < subst. *furnică*;

Lupa (DIR A II 224, DRH B V 365) < n.b. *Lup* < subst. *lup* (DLRV 118, DERS 129);

Mierlă (DRH A III 228), *Mierla* (DRH A III 437) < subst. *mierlă* (DERS 142);

Păuna (DIR B V 437, DRH B VI 268) < n.b. *Păunul* < subst. *păun* (DLRV 136, DERS 172);

Ursa (DRH B II 273) < n.b. *Urs*, *Ursul* < subst. *urs* (DERS 249, DLRV 171).

d) Nume care indică relația familială

Feciora (DRH B III 30) < subst. *fecioară* (Reguş, A, Reguş, C. 152);

Fecioriţa (DIR A III 29), creat prin conversiune de la dim. *fecioriță* (DERS 79) sau derivat de la *Feciora*;

Fetia (DIR A I 353, 451), *Fetea* (DIR A I 353), *Feata* (DOR 272) < subst. *fată* (Reguş, A., Reguş, C. 152);

Fetiţa (DIR A I 48, 509), *Featiță* (PMB 66) < subst. *fetiță* (DLRV 100, DERS 79);

Fiica (DIR A I 528) < subst. *fiică*;

Lelea (DIR A III 7) < subst. *lelea*;

Matuşiţa, sprn. (Costăchescu I 350, DRH A I 163) < n. com. *matuşiță* (Reguş, A., Reguş, C. 169);

Mămuşoara, *Mămşoara* (DOR 315), create pe baza apelativului *mamă*;

Sora (Costăchescu I 432, II 480 - sora lui Ştefan cel Mare, DRH A III 26, 170; DIR A I 131, DRH B II 294, PB 422), *Soră* (PMB 50) < subst. *soră* (DERS 217);

Surata (DIR A I 541), format prin conversiune de la subst. *surată* sau derivat de la n.f. *Sora*.

BDD-A24300 © 2007 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:02:12 UTC)

Includem în această subgrupă şi numele feminin *Cucoana* (DIR A III 26), creat de la subst. *cucoană*, *cocoană* 'copilă mică, fecioriță' (Reguş, A., Reguş C. 84).

e) Nume ce indică trăsături fizice şi de caracter

Alba (PMB 68, Costăchescu II 323, DRH A III 15, DIR A I 343, DIR B IV 353). Creație moțională < n.b. *Alb*, *Albul* (DERS 2) sau format prin conversiune de la adj. *albă*. Din punct de vedere semantic *Albul*, *Alba*[1] pot fi la origine porecle atribuite persoanelor cu tenul sau părul de culoare foarte deschisă, sau dimpotrivă, date ironic persoanelor cu părul sau tenul închise la culoare (Ionescu 20-21);

Bătrâna, sprn. provenit din poreclă (DIR A II 132-țigancă) < subst. *bătrână*;

Buna (PMB 68, DRH B II 347, DIR A I 441) < adj. *bun(ă)* (DLRV 80, DERS 27). Din perspectivă semantică, lingviştii Aspazia şi Corneliu Reguş leagă antroponimele formate la noi pe baza apelativului *bun* de numele de origine slavă *Dobra*, *Dobre* frecvente în actele noastre istorice şi care apar împreună în sisteme familiale: *Dobra* este fiica lui *Bunea*, *Buna* este soră cu *Dobrină* (Reguş, A., Reguş, C. 83);

Buzata, sprn. (Paşca 194), creat prin conversiune de la adj. *buzată*;

Ciompa, sprn. provenit din poreclă (DIR A II 132-țigancă) < *cioampă* (Reguş, A., Reguş, C. 139);

Colțata, sprn. (Paşca 213), creat prin conversiune de la adj. *colțată*;

Creața (DIR A III 326, DIR B IV 321) < adj. *creață* (DERS 57). Poate fi format direct de la apelativ sau de la n.b. *Crețul* (atestat ca nume individual în DLRV 92);

Drăguța, poreclă „Salomia ce-i este porecla ei *Drăguța*" (DIR A II 12) < adj. *drăguță*. Spre deosebire de numele feminin *Drăguța* care este atribuit la naştere şi poate fi raportat şi la numele de origine slavă *Draga*,

[1] Tema antroponimică *Alb*- provenită din apelativul *alb* a rămas destul de prezentă în antroponimia noastră prin numele de familie. Elena Silvestru-Şodolescu citează un număr de 117 nume de familie în *Rolul semantic al apelativelor în formarea numelor proprii*, în SCO, 4, Craiova, 1999, p. 117-118.

BDD-A24300 © 2007 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:02:12 UTC)

supranumele *Drăguța* este o creație românească formată pe baza cuvântului comun existent în limba română;

Frumoasa (DIR A II 220-țigancă) < adj. *frumoasă*;

Leaneşa (DIR A II 224-țigancă) < adj. *leneşă*;

Mănunta < *mănuntă*, variantă pentru *măruntă* (Reguş A., Reguş, C. 216);

Mierioara, Tudora (DIR A II 42) < dim. *mierioară* < adj. *mieriu* 'blond, căprui (despre ochi)' care este prezent şi în antroponimul masculin (Ivan) *Mieriul* (DERS 142);

Mica[1] (DRH A III 170, 292; DRH B I 483) < adj. *mic* (DLRV 122, DERS 141);

Micuța poate fi derivat de la *Mica* sau format prin conversiune de la dim. *micuț(ă)* (DERS 142);

Mitutca (DIR A IV 280) < *mitutea* (Reguş A., Regus, C. 172). Numele masculin *Mitutelul* apare ca prenume şi supranume în documentele istorice (DERS 143);

Murgă (DOR 329) poate fi creat prin conversiune de la adj. *murgă*, sau este formă moțională de la n.b. *Murg*, *Murgu* (DERS 149);

Muşata[2] (DRH B I 5, Costăchescu I 14) < n.b. *Muşat* care are la bază adjectivul *muşat* 'frumos' (Graur 10, DERS 150), sau prin conversiune de la adj. *muşată*;

Negrita (Costăchescu I 506, DRH A I 375, DRH B II 353), *Negrită* (PMB 66) < n.b. *Negra* sau derivat de la adj. *neagră* (DERS 153-154). Numele masculine *Negritul*, *Urâtul* şi femininul *Urâta*, în opinia lui N. A. Constantinescu, aveau darul de a-i proteja pe cei numiți astfel de lucruri rele (DOR LII).

f) Nume care arată diferite credințe populare

Bucura (Ionescu 78), *Bucuriia* (DIR A III 12) fac parte din familia numelor care sunt puse în legătură cu vb. *a (se) bucura*, adj. *bucuros*, subst. *bucurie*. Forma masculină *Bucur* şi femininul *Bucura* sunt puse de

[1] Numele poate fi interpretat şi ca un hipocoristic din *Marica* < *Maria* (Reguş, A., Reguş, C., Ionescu 268).

[2] I. Pătruț (*Onomastică* 12-13) reconsideră această etimologie şi analizează numele masculin *Muşat* din tema *Muş-* a numelui *Muşa* cu suf. *-at*.

BDD-A24300 © 2007 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:02:12 UTC)

specialişti în relaţie cu adjectivul dispărut *bucur*. Motivul ce a dus în trecut la alegerea acestor nume poate avea la bază bucuria părinţilor la naşterea copilului aşteptat (Ionescu 78). Forma *Bucura* (mai rară astăzi) este o creaţie moţională de la masc. *Bucur*;

Lepădata (DOR 309), creat de la part. pasiv al verbului *a lepăda* (DLRV 115, DERS 124). Are la bază credinţa populară că acei copii care primeau acest nume erau feriţi de moarte (DOR 309). Poate fi şi o creaţie moţională de la n.b. *Lăpădat* (DRH B I 232), *Lepădat* (DRH B II 174);

Luminiţa (Ionescu 257), creaţie recentă în antroponimia românească, este format prin conversiune de la dim. *luminiţă* < subst. *lumină*. Răspândirea numelui are la bază sensurile figurate 'fericire, viaţă' ale cuvântului *lumină*, copilul născut fiind drag 'ca lumina ochilor' pentru părinţi (Ionescu 257).

Neştiuta (DOR 335-ţigancă) < adj. *neştiut*. Face parte din aceeaşi categorie din punctul de vedere al motivaţiei semantice ca şi *Lepădata*;

Oprea[1] (DIR B IV 285). N.A. Constantinescu îl analizează din vb. *a opri* (DOR 338-339). În trecut, numele exprima dorinţa ca născutul să fie ultimul copil. Milica Grković (RLIS 151) consideră numele masc. *Opra* împrumut din română şi îl încadrează tot în categoria numelor care aveau menirea de a împiedica venirea pe lume a altor copii. Aceeaşi etimologie este acceptată şi de Ilcev (p. 368) pentru n.b. *Опро*, *Опрьо*. Limba bulgară conţine o serie de derivate ale numelui, toate raportate la formele româneşti: *Опрuка* (rom. *Oprică*), *Опрuна* (rom. *Oprină*), *Опрuца* (rom. *Opriţa*), *Опрuша* (rom. *Oprişe*) (Ilcev 368). Este înrudit semantic cu numele care au la bază temele *Stoj-* şi *Stan-* în limbile slave;

Urâta (Costăchescu II 17, 103; DRH A III 121), *Urita* (PMB 80, DRH A III 116) < adj. *urâtă* (DLRV 170). Este inclus de N.A. Constantinescu în categoria numelor de exorcism (DOR 401).

[1] Comparaţia între numele *Oprea* şi numele asemănătoare din limbile slave a fost realizată de Viorica Goicu în *Originea şi semnificaţia numelui Oprea*, în SCO, 6, Craiova, 2001, p. 145-157.

BDD-A24300 © 2007 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:02:12 UTC)

g) Nume ce trimit la apelative diverse

Barba[1] (DIR B IV 309) < n.b. *Barbul*. Nume considerat de origine laică românească şi raportat la apelativul *barbă* (DERS 12);

Cărbuna (DOR 233) < n.b. *Cărbune*, creat de la subst. *cărbune*;

Căzaca, sprn. (cneaghina lui Trifan, numită şi Măria-Căzaca, nume atestat în documentele moldoveneşti din secolul al XVII-lea de N.A. Constantinescu în DOR 232), format pe baza apelativului *cazac*;

Chiajna (DRH A II 245, DIR B III 258), *Cheajna* (DRH B XXI 358, 436; DRH B XXII 259), *Cneajna* (Costăchescu I 435 – fiica lui Alexandru cel Bun, DRH B IX 294), *Cneaghina* (DOR 236) au la bază titulatura exprimată prin numele comun, devenită nume de persoană. Conform criteriului etimologiei directe, numele a fost creat în limba română de la apelativul de origine slavă *cneaz*;

Crăciuna (PMB 64, DRH B XXII 645-ţigancă) < n.b. *Crăciun*, creat de la numele sărbătorii Crăciun;

Doina[2] (Paşca 225, Ionescu 134) < subst. *doină*. Numele arată alături de multe alte nume laice modernizarea sistemului nostru antroponimic începută în secolul al XIX-lea. Creaţia lirică specifică poporului românesc a dus la răspândirea acestui nume feminin;

Dzăna (Reguş, A., Reguş, C. 150-ţigancă) < subst. *zână*;

Fântână (DOR 275-ţigancă) < subst. *fântână*;

Grozava (DIR A II 5, DRH B IV 280) < n.b. *Grozav* < adj. *grozav* (DERS 99), cf. şi bg. *Грозав* (atestat în secolele al XIV-lea – al XV-lea, Zaimov 99);

---

[1] Christian Ionescu raportează numele masculin *Barbu* şi femininul *Barba* la cognomenul latin *Bárbarus*, care nu prezintă forma feminină *Barbara*, dar este suplinită de izvoarele greceşti ce cunosc femininul *Βαρβάρα*. Singurul criteriu, subliniază autorul, prin care se poate face separarea între antroponimele provenite din tema *Barb-* şi cele formate pe baza apelativului *barbă* este distincţia valorii de nume de botez sau de poreclă (nu totdeauna posibilă) pentru fiecare caz în parte. Astfel o poreclă *Barbă* moştenită sau căpătată în viaţă este un lucru normal, în timp ce un nume de botez *Barbă* pare nefiresc. În acest caz *Barbă*, *Barbă-n deal*, *Barbă-geamănă* citate de autor sunt porecle româneşti create de la n. com. *barbă* (Ionescu, 65).

[2] Numele există şi în limbile sârbă şi bulgară, dar cu o altă etimologie: srb. *Dojna* < *Doja* < *Dobroslava* (Grković RLIS 244), bg. *Дойна* < n.b. *Дойно* < *Радойно* (Ilcev 177).

BDD-A24300 © 2007 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:02:12 UTC)

Joia (DIR A I 608) < subst. cu valoare adverbială *joia* (Reguş A., Reguş C. 162);

Luna (DRH A II 217) < subst. *lună* (DLRV 117, DERS 128);

Medeleana (DOR 320), creat prin conversiune de la subst. sau adj. *medelean*, sau derivat antroponimic de la n.b. *Medeleanul* (DLRV 121);

Moşa (DOR 327) < n.b. *Moş* < subst. *moş* (DERS 146);

Păştina (DOR 129) < n.b. *Paşti*, *Paştea*, creat de la numele sărbătorii Sf. Paşti;

Podoaba (DOR 351), nume creat prin conversiune antroponimică de la subst. *podoabă*;

Preoteasa (DIR A II 228), creat prin conversiune de la subst. *preoteasă*;

Roaba (DOR 361) < n.b. *Robul* (DERS 202) sau prin conversiune de la subst. *roabă*;

Săraca, sprn. provenit din poreclă (DIR A IV 173, DOR 367-ţigancă) < adj. *sărac*;

Sânziana, *Sâmziana*, *Sâmzeana*, create pe baza cuvântului *sânziene* (ce continuă la noi lat. *Sanctus Dies Iohannis*, Ionescu 127). Aici intră şi *Sântioana* < n.b. *Sântion* (< *Sanctus Ioannes*, DOR 82);

Soara (DOR 372) < n.b. *Soare* (DERS 217), format de la subst. *soare* din tema căruia s-a format şi antroponimele *Sorin*, *Sorina*, frecvente în peroada modernă;

Şarba (DRH B XI 62) este o creaţie moţională de la n.b. *Şerb*, *Şărb* (Reguş, A. C. 86) < subst. *şerb* (vezi şi formele *Şărba*, *Şerban*, DERS 229);

Vesela (atestat de N. A Constantinescu în pomelnicul Mitropoliei Târgovişte din 1967, nr. 210, DOR 405) < adj. *veselă*. Nu este exclus să fie o formă moţională de la n.b. *Vesel* (DOR 405). Este atestat şi în limbile slave, cf. srb. *Vesela*, bg. *Весела* (Ilcev 108), dar existenţa apelativului în limba română a favorizat crearea acestui nume la noi.

Numele din această categorie însumează un total de 90 de antroponime. Pentru obţinerea acestui număr am luat în calcul o singură formă în cazul numelor care fac parte din aceeaşi familie lexicală (*Feciora – Feciorița*, *Mica – Micuța*). Cea mai bogată categorie este cea a numelor ce trimit la apelative diverse (22), urmată de grupele antroponimelor ce au la bază entităţi din regnul vegetal şi care indică trăsături fizice şi caracteriale cu un număr de 17 antroponime, dintre care unul cu funcţie de supranume în prima grupă (*Coprina*), iar în a doua patru (*Bătrâna*, *Buzata*, *Ciompa*, *Colțata*) şi o poreclă (*Drăguța*). Dacă ţinem cont de faptul că nu toate

BDD-A24300 © 2007 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:02:12 UTC)

supranumele au supraviețuit purtătorilor, putem afirma că din inventarul prezentat de noi cea mai bogată categorie, în afară de cea a antroponimelor ce trimit la apelative diverse, este cea a numelor care provin de la nume de plante şi termeni care indică părți ale arborilor.

Abrevieri bibliografice

Costăchescu I, II	Mihai Costăchescu, *Documentele moldoveneşti înainte de Ştefan cel Mare*, Vol. I-II, Iaşi, 1931-1932.
DERS	*Dicţionarul elementelor româneşti din documentele slavo- române (1347-1600)*, redactor responsabil Gh. Bolocan, Bucureşti, Editura Academiei, 1981.
DIR A, I, II, III, IV	*Documente privind istoria României. A. Moldova*; Veacul XVI, vol. I (1501-1550), vol. II (1551-1570), vol. III (1571-1590), vol. IV (1591-1600), Bucureşti, 1951-1954.
DIR B II, III, IV, V, VI	*Documente privind istoria României B. Ţara Românească*; Veacul XVI, vol. II (1526-1570), vol. III (1551-1570), vol. IV (1571-1580), vol. V (1581-1590), vol. VI (1591-1600), Bucureşti, 1951-1954.
DLRV	G. Mihăilă, *Dicţionar al limbii române vechi (sfârşitul sec. X – începutul sec. XVI)*, Bucureşti, Editura Enciclopedică Română, 1974.
DOR	N.A. Constantinescu, *Dicţionar onomastic românesc*, Bucureşti, Editura Academiei, 1963.
DRH A I, II, III	*Documenta Romaniae Historica. A. Moldova.* Vol. I (1384-1448) întocmit de C. Cihodaru, I. Caproşu şi L. Şimanschi, 1975. Vol. II (1449-1486) întocmit de L. Şimanschi în colaborare cu Georgeta Ignat şi D. Agache, 1976. Vol. III (1487-1504) întocmit de C. Cihodaru, I. Caproşu şi N. Ciocan, 1980. Bucureşti, Editura Academiei.
DRH B I, II, III, IV, V, VI,	*Documenta Romaniae Historica B.Ţara Românească*.

BDD-A24300 © 2007 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:02:12 UTC)

XI, XXI, XXII	Vol. I (1247-1500) întocmit de P.P. Panaitescu şi Damaschin Mihoc, 1966. Vol. II (1501-1525) îngrijit de Ştefan Ştefănescu şi Olimpia Diaconescu, 1972. Vol. III (1526-1533) întocmit în cadrul seminarului de paleografie slavă, condus de Damaschin Mioc, 1975. Vol. IV (1536-1550) întocmit în cadrul seminarului de paleografie slavă condus de Damaschin Mioc, 1981. Vol. V (1551-1565) întocmit de Damaschin Mioc şi Marieta Adam Chiper, 1983. Vol. VI (1566-1570) îngrijit de Ştefan Ştefănescu şi Olimpia Diaconescu, 1985. Vol. XI (1593-1600) întocmit de Damaschin Mioc şi Ştefan Ştefănescu, 1975. Vol. XXI (1626-1627) întocmit de Damaschin Mioc, 1965. Vol. XXII (1628-1629) întocmit de Damaschin Mioc,1969. Bucureşti, Editura Academiei.
Grković RLIS	Milica Grković, *Rečnik ličnih imena kod Srba*, Belgrad, Vuk Karadžić, 1977.
Ionescu	Christian Ionescu, *Dicţionar de onomastică*, Editura Elion, 2001.
Ilcev	Stefan Ilcev, *Речник на личните и фамилни имена у Българите*, Българска Академия на Науките, Sofia, 1969.
Paşca	Ştefan Paşca, *Nume de persoane şi nume de animale în Ţara Oltului*, Bucureşti, 1936.
Pătruţ, *Nume*	Ioan Pătruţ, *Nume de persoane şi nume de locuri româneşti*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1984.
Pătruţ, *Onomastică*	Ioan Pătruţ, *Onomastică românească*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1980.
Pătruţ, *Studii*	I. Pătruţ în *Studii de limbă română şi slavistică*, Cluj, Editura Dacia, 1974.
PB	Elena Linţa, *Pomelnicul de la Bisericani*, în Rsl, XIV, 1967, p. 411-454.
PMB	*Pomelnicul mânăstirei Bistriţa*, publicat de Damian P. Bogdan, Bucureşti, 1941.
Reguş, A., Reguş, C.	Aspazia Reguş, Corneliu Reguş, *Nume de femei în vechi acte istorice (sec. XIV-XVI)*, Bucureşti, Editura Mustang, 1999.
Zaimov	Iordan Zaimov, *Български именник*, ediţia a III-a, Sofia, Editura Animar, 2004.

BDD-A24300 © 2007 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:02:12 UTC)

Abrevieri lexicale

adj.	adjectiv
bg.	bulgar(ă), bulgăresc
dim.	diminutiv
n.b.	nume de bărbat
n. com.	nume comun
n.f.	nume de femeie
n. pers.	nume de persoană
part.	participiu
sprn.	supranume
srb.	sârb(esc), sârbă
subst.	substantiv

Traditional Feminine Names in the Romanian Anthroponymy

Summary

In this article we submit to analysis the category of traditional Romanian feminine names formed from common words and toponyms. We included here the feminine names that are formed through conversion from common words of the vocabulary and the ones created through the process of motion from the masculine forms, created in their turn through the method of conversion.
The article presents the following seven categories of traditional feminine anthroponymical forms:

a) Names that indicate the origin of a person: *Armeanca*, *Greaca*, *Românca*;
b) Names that come from names of plants and terms that indicate parts of trees: *Brânduşa*, *Cetina*, *Frăguţa*;
c) Names that come from names of animals: *Lupa*, *Mierla*, *Păuna*;
d) Names that indicate the family relation: *Feciora*, *Fetiţa*, *Sora*;
e) Names that indicate physical and character features: *Alba*, *Buna*, *Muşata*;
f) Names that indicate different popular beliefs: *Bucura*, *Oprea*, *Urâta*;
g) Names that come from common words with different meanings: *Barba*, *Chiajna*, *Crăciuna*.

BDD-A24300 © 2007 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:02:12 UTC)